

Oglas, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novce... predbroju, oglašava itd. šalje se naputnicom ili položnicom pošt. stacionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe, valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Cakovnog računa br. 847.849. Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari». Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o'podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju n e p o d p i s a n i n o t i k a j u , a n e f r a n k i r a n i n e p r i m a j u .

Predplata za poštarinom stoji 10 K u obće, } nagodnan
5 K za seljake }
ili K 5'—, odnosno K 2-80 na pol godine.

Izvan carvine više poštarina. Plaća i utužuje se u Pull.

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., kolt u Pull toli izvan liste.

Uredništvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Vile Glutla br. 1. Imao neka se naslovljuju svapnaimpredplato

Glavni urednik i izdavaatelj Jerko J. Mahulja.

U nakladi tiskare Laginja i dr. u Pull ulica Glutla 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu.

Rat na Balkanu!

Pula, 13. novembra 1912.

Hrabre i junačke čete balkanskih država obračunale su sa Turcima u Europi; oružjem u ruci zauzele su svoju staru djedovinu natopljenu potocima krvi i nakon pet vjekova robovanja oslobodile su kršćansku raju od muke i tloko. Sveti rat na Balkanu približuje se svome kraju: dan osvete je došao, Turaka moć u Europi skršena je za uvijek, divlje horde polumjeseca moraju se vratiti u svoje azijske pušte, da okaju opačine i griehie počinjene na kršćanskim narodima.

Grčka i Srbija postigle su već cilj, što su ga postavile sebi u ovom ratu; otkad su Srbi unikli u Skoplje, a Grci u Solun, blo bi za te dvie države rat dovršen, ali radi Bugarske i Crne gore, s kojima su u savezu, ne će još ni Srbija ni Grčka položiti oružje, nego će sa svojim četama poći u pomoć Bugarima pred Carigradom i Crnogorcima pred Stadrom. Još jedan poraz Turaka pred Carigradom i čete saveznih balkanskih država uneli će slavo-dobitno u Carigrad. Dok se to ne dogodi rat neće prestati, jer hoće prije da opet nakon 459 godina postavie križ na veličanstveni božanski hram Svete Sofije, i onda u stolnom Carigradu diktirati Turčinu mir. Iz Carigrada dolazila je kršćanskoj raji svaka nesreća i žalost, iz Carigrada hoće osloboditelji da kršćanskoj raji završe veliki sjaj zlatne slobode, sreće i blagostanja.

Kako smo natakuli u zadnjem broju, zamolila je Turaka europske veevlasti za posredovanje o miru. Neke su posredovanje prihvatile (trojni savez) dok su Engleska, Rusija i Franciska to za sada otklonile. Ali za to nije mirivala Austrija i Italija, osobito prva, te su stale zahtijevati, da Albanija mora ostati netaknuta, a osobito da Srbija ne smije dobiti komad mora u Albaniji na Jadranskom moru.

Zastupnik Vjekoslav Spincić kod razprave proračuna c. i kr. mornarice u austrijskoj delegaciji dne 15. oktobra 1912.

(Srpski tekst.)

Poznanje hrvatskoga jezika. — Njemački jezik.

Na želju, da bi izravno predpostavljeni vođe radnika, najme majstori i poslovodje, poznavali (takodjer hrvatski) jezik, odgovorilo se je za strahom uprave mornarice, da se prije svega mora obzir uzeti na dovoljno poznanje službenoga, a to je njemačkoga jezika: inače da je kod toga osoblja odlučujuća u prvom redu praktična porabivost. Ja mislim, da zahtjev za poznanje njemačkoga jezika kao službenoga (?) jezika nebi smjelo nikad tako daleko ići. A kako se može vodja radnika uporabiti, ako ne zna jezika radnika; ili moraju i ovi učiti njemački za moći raditi!

Radi toga nastao je između Austrije i Srbije spor i napeti odnosaji, jer Srbija zahtijeva komad morskog obale na jadranskom moru, dok njoj Austrija nudi da zauzme koju luku blizu Soluna u egejskom moru. Ako ostale veevlasti ne nagode Austriju i Srbiju, mogla bi nastati velika iznenadjenja možda još prije, nego ovi ređci dođu u ruke naših čitatelja. Toga pak sigurno ne želi ni jedna ni druga vlada, jer bi taj konflikt mogao izazvati takovu sveobću mješavinu, koje posljedice bi bile vrlo osudne po sve narode.

Toliko smo htjeli u kratko spomenuti, da budu naši čitatelji donekle upućeni, te ih ne iznenade budućii dogodjaji, dok o stanju rata nastojat ćemo, da prikazemo najvažnije dogodjaje u ovo posljednjih osam dana.

Crnogorska vojska.

Nakon zauzeća novopazarskog sandžaka po srbskim i crnogorskim četama prestala je potreba drugih ratnih operacija, te se sada sve usredotočuje oko zauzeća Skadra. Sva naprezanja crnogorskih četa za zauzeće Skadra napreduju dosta sporo, jedno što tome prijeti nezgodno tlo usljed jakih kiša i studeni a drugo što je Skadar dosta dobro utvrćen i providjen živežom. Nu sva to neće pomoći, je su se počele dramati skadarske kule. Prva glavna kula pred Stadrom Tarabot počela je popustati. Tako dokazi viest, da se je u nedjelju večer pobunio jedan dio posade i upotriebiv tamu pobjegao iz trđjave prema Skadru. Opazila ih je turaka posada i počela streljati na nje, nešto počeo bježati prema Crnogorcima. Crnogoreci misleći da Turci navaljuju na njihove pozicije, zasule vatru na bjegunce. Mnogo ih je ubijeno a nešto zarobljeno. Turaki zarobljenici pripovjedaju, da je na Tarabotu nemoguće oblatiti. Zima je strašna, a nema drva za grijanje. Osobito nakon sniega i kiše posada trpi od glada, jer nema živežnih namirnica. U Skadru posada pokazuje slabiji odpor, pa je vjerojatno, da će se grad predati, kako to navješćuju mnogi bjegunci.

Srbske čete pod generalom Živkovićem još nisu prispile pod Skadar, što će se dogoditi već danas, te će sa svojim topovim streljati na Skadar, kojim grad neće moći odoljeti. Samo stanovništvo jedva čeka da se grad predade, jer je usljed opsade nastalo u njemu neanorno stanje. Oka (1 kg. 28 dkg.) kruha stoji K 2'80, riža pak se u obće ne može dobiti. U takovom stanju grad se više neće moći držati. Kad Crnogorci zauzmu Skadar, onda je za njih rat svršen i više neće imati da što traže. Vojsku ipak još neće pozvati kući, nego će jedan dio poći u pomoć Bugarima pred Carigrad.

Srbska vojska.

Spomenuli smo, da je srbska vojska muldane izvršila svoj zadatak u ovom ratu, zauzećom Stare Srbije i novopazarskog sandžaka. Preostaje još da rasprši ostatke turske vojske što su se okupile kod Bitolja (Monastira) i da zauzme komad jadranske obale u Albaniji.

Iz Skoplja se razdijelila srbska armada u dva diele, od kojih je jedan otišao na Bitolj, a drugi prema Solunu, kamo je uništa zajedno sa grčkom vojskom prošlog petka (čitaj o tome niže pod »grčka vojska«).

U prodiranju prema Bitolju naiše su srpske čete kod Prilipa na 20.000 Turaka s kojima su zametnuli žestoku bitku. Turci su se nadali, da će u tom neprehodnom terenu osvetiti Kumanovo i zaustaviti prodiranje u srce Makedonije. Turci su bili ojunaceni još više videć da Srbi ne mogu razviti artiljeriju, ali i sada nije boj izvojevalo svjetlo oružje nego junacstvo vojnika. Srbi su puzali uz strmino i nezauzeti artiljerijom zauzimali pozicije, gazeci preko lješina i praveći od njih zaklone. U toj je bitci palo mrtvih i ranjenih Srba oko dvie i pol hiljade, a Turci ostavise mrtvih i ranjenih oko 6000.

Iza tog poraza Turci su se povukli oslabljeni prema Bitolju, koji su Srbi već takodjer zauzeli s malim odporom. Kod Bitolja sastale se srbska i grčka vojska.

Armada generala Jankovića prodire pak u Albaniji na jadransko more te se kod Lješa sastala s Crnogorcima i krenula obalom prema Draču. Drugi dio ide od Drine ravno na Drač kroz neprohodna nješta, zbog čega teško napreduju. Očekuje se, da će čete stići u Drač već sutra.

Vojska generala Živkovića operira zajedno s Crnogorcima oko zauzeća Skadra.

Srbi su uveli u svim zauzetim krajevima svoju upravu, te se lano povrća mir a pućanstvo svome poslu. Kralj Petar bovi još uvijek u Skoplju primajući odslanstva iz svih gradova Stare Srbije, pridržavajuć poglavice na objedu.

Bugarska vojska.

Iza krvave bitke kod Lile Burgasa, gdje su bili Turci hamelom potučeni, povukli su se oni prema Cataldži i tamo utaborili. Bugari su ih sledili i postavili se protiv njima, utvrdili se i odpočinuli vojsku čekajući ujedno pojačanja. Očekivalo se, da će doći brzo do bitke, ali viesti o tome nema. Samo je došla jedna kratka viest, da je bitka počela već u subotu i to vrlo krvava ali pobitih viesti nema, izim da su Bugari zauzeli selo Cataldži u uspjehom zauzeli nekoje vrlo važne pozicije. Turci pak dobivaju pojačanja iz Male Azije, ali strukovnjaci tvrde, da se Turci ne će moći oprieti Bugarima i da je neizbjeljiv ulaz bugarske vojske u Carigrad. Stanovnici Carigrada to čute jer je celo pućanstvo obuzeo strah, ne od Bugara, nego od rastepenih turskih četa, koje bi pred Bugarima pobjegle u Carigrad i to stale klati i ubijati. Turska vlada uvjerava, da je poprimila sve mjere za uzdržanje mira a brodovi veevlasti imaju pripravnju momčad, da se iskra u slučaju nemira.

Ulazom Bugara u Carigrad rat će biti završen i zapetačena turaka propast u Europi.

Drinopolje još nije palo. Obkoljen od svih strana od Bugara i Srba, neće se moći dugo održati, jer su Bugari već zauzeli prvi obrub tvrdjave oko Drinopolja. Usuda Drinopolje ne će odućevati o ka-

predradnici žele, da se kod njih slično kako je kod vojnika stvorio sarža podmajstora, da mogu pak takvim postati, a kasnije i više doći.

Predradnici žele mjeseečan plaću. Usupor razloga, koje iznosi mornarična uprava na želju predradnika za mjeseečnom plaćom, mole oni, da se ta njihova želja sagovara, i ja se uslobodjuera to ovime učinili. Od mog prijatelja i druga dra Laginje dobie sam prepis molbe, upravljene na njegovu preuzetnosć gosp. zapovjednika mornarice, kojom predradnici c. i kr. pomorskog arsenala i mornaričnoga gradjevnoeg ureda na kopnu i na moru mole, da se dozvoli stvoriti za nje posebna maleška skupina, kao galiste bez časovnoga razreda. — Jedan prepis te molbe dao sam prije nekoliko dana takodjer g. izvijestitelju. Razlozi, kojim utemeljuju predradnici tu svoju molbu, razvidni su iz te molbe i ja si dozvoljavam preporučiti ju. Opetam sam, da molitelji se-

maju tu pred očima materijalnu korist kao predradnici, nego brigu za svoju starost. —

Za barake i praonice. Spominjem još potrebu gradnje baraka u Movidalu i napravljenjem praonica za radnike arsenala; — i molim još jednasm, da se ovdje spomenute želje radnika i predradnika uzme u obzir.

Za jednoga mladoga progosa.

Na svrzi budi mi dozvoljeno izneti želju jednoga mladoga učeeća se maza. To je neki Božo Milanović, koji je obreo električni komatator — gie »Österreichisches Patentblatt« od 1. sribnja 1912. br. 9 — i koji je dotao opet do iznataška, po kojem bi se opet moglo po njegovom uvjerenju sa mnogim prednoćtima nadomjestiti dosadanji vijak na brodovima. Stroj iznataške je već prije više mjeseci predložio c. i kr. ratnom ministarstvu, mornaričnoj sekciji, a ova da ju je poslala tehničkom odboru u Pulu. Njegova želja ide

načnom ispadku rata; padne li Drinopolje ili ne, Bugari idu u Carigrad i zauzećem istoga odlučena je sudbina Drinopolja.

Grčka vojska.

Rekli smo da grčka vojska operira u glavnom sa dvie strane: jedna u Epiru a druga u Tesaliji prema Solunu. O vojski u Epiru, osobito o odielu, koji ide prema Janini, nije bilo četiri dana glasa te se je pobojavalo za nju da nije nasradala. Ali sada dolaze glasovi o uspješnom napredovanju i zauzeću više mjesta i utvrda, gdje su potakli Turke te Grci napreduju prema Janini, da ju zauzmu. Drugi dio epirske vojske marširajuć prema sjeveru dospio je pred Bitolj i tu se sjedini sa srbskom vojskom.

Glavni i najvažniji uspjeh postigla je armada prestolonasljednika Konstantina, zauzećem Soluna. Njegova armada je do Soluna dva puta potukla tursku vojsku tako, da mu je ostao put prost do Soluna. O zauzeću Soluna izdano je ovo izvješće prestolonasljednika Konstantina:

U četvrtak cijeli dan naše vojske proslazile su Vardar. U glavnome stanu potražile me generalni konzuli Austro-ugarske, Engleske, Francuske i Njemačke, da posreduju za kapitulaciju grada Soluna. Komandant posade Fatim paša iznijeo mi pradžlogu kapitulacije grada i vojske. U njima je, da se čitava vojska obveže ostati neutralna, a da pridrži oružje do svršetka rata. Ovi su uvjeti odbijeni sa zahtjevom da turska vojska mora položiti oružje, koje će im se povratiti posle rata. I da se čeka odgovor do 6 sati u jutro u petak. U petak u 5 sati zorom došao je zaista komandant posade sa diplomatskim agentom, da pristaju na zahtjev da turska vojska položi oružje, izuzev 6000 pušaka određenih za poučavanje regruta. Na ovaj uslov nisam pristao, i dao sam im opet rok od 2 ure, da odgovore vrhovnoj komandi, ako ne odgovore, naredio sam u 9 ura marš prema gradu. U 4 ure popodne, kada je naša vojska bila na domaku neprijatelju, stiza mi oficir pismom Fatim paše, u kojem izjavljuje da prima uvjete. Na to sam zastavio marš i poslao 3 oficira Fatim paši, da sastave zapisnik o polaganju oružja i predaji grada, pred kojim su bile naše čete. Na to se je turska vojska predala, položiv oružje, a naša zauzela tvrđavu i ušla u grad.

U Solunu predalo se 27,000 turskih vojske. Zauzećem Soluna (Salonik) postigla je Grčka svoj glavni cilj u ovom ratu. Jedan odie grčkih četa, koje su iskrcane na lijevoj obali rijeke Marice, maršira prema Carigradu u pomoć Bugarima.

Kako se razabire iz napredovanja saveznih vojski, rat se bliža svomu koncu i nezbježiva smrt lebdi nad polujesecom, koji će za uvijek potamniti u Europi. I to je podiglo sada „kulturalnu“ Europu, da sprječava balkanske države na putu oslobođenja svoje braće. Osobito se digla Austrija i zabada svoj nos u Srbiju, braneci, da bi Srbija zauzela u Albaniji komad morskog obale na jadranskom moru. Austrija zahtijeva integritet Albanije, i da ostane nekakav „status quo“ (valjda klanje i mučenje, kopanje oči, odrezivanje nosova i usiju, obeztašćivanje žena itd.). Radi toga nastao je između obih država konflikt, koji će se ipak riješiti mirnim putem, perom mjesto puškom.

Mi uobće ne pojmimo, zašto austrijska diplomacija toliko reži na Srbiju i svagdje njoj klipove baca. Svakako to nije u interesu države, koju sačinjavaju u većini Slaveni i po njima imade velevladni položaj i kojim Slavenima svakako su po rodu, jeziku i krvi uvijek bliži Srbi, nego li Madjari i Niemci, koji samo tlače i proganjaju austrijske Slavene. Ako austrijska diplomacija zaboravlja na to, kako može zahtijevati od nas, da nezaboravimo i mi na nju.

Taj memento imali bi držati na umu, jer svaka injera ima svoju granicu, a tako i ona zlorabe moći.

Otvorenje delegacije.

Ovaj put sastale su se austro-ugarske delegacije u Budimpešti, gdje ih je car i kralj dne 5. o. mj. primio u svečanjoj audijenciji.

Pozdravni govor predsjednika austrijske delegacije.

Predsjednik austrijske delegacije grof Mervelet pozdravio je Njeg. Veličanstvo prigodom otvorenja delegacionog zasjedanja u Budim-gradu kratkim pozdravnim govorom, u kojem je na prvom mjestu istaknuo osjećaj lojalnosti i uvidjivosti, kojim je prožeta monarhija u ovom teškome času, pred kojim stoji monarhija. Europski položaj bio je već dulje vremena nesalan, a sada je na blizom Istoku duknuo krvavi rat, pa je odjek ovih događaja počeo da se osjeća osobito na gospodarskom području i u Austro-Ugarskoj. Teški poraz, što ga je doživila jedna od ratujućih stranaka, pokazuje, da mir nije daleko.

Zatim obeća predsjednik, da će delegacija kano uvijek dosada odazvati se pozivu carske vlade, te doprinesti potrebite žrtve za čast, veličinu i obranu monarhije.

Priestolni govor.

Iza toga pročitao je vladar sljedeći govor:

„S iskrenim zadovoljstvom i najtoplijom zahvalom primam uvjeravanje o Vašoj odanosti i vjernosti.

Od posljednje su se sjedilbe delegacije odigrali na Balkanu ozbiljni ratni događaji, što iziskuju povećanu opreznost. S obzirom na to, da bi ovaj spor mogao tangirati znatne interese monarhije, prikazuje se na blizom istoku poželjno, da se na političkom i gospodarskom polju što skorije uzpostavi mir i red.

Naša je vlada spremna, da u sporazu mu sa vladama naših saveznika u zgodnom času sudjeluje u akciji vevlasti, da se obnovi mir.

U posljednjoj su svojoj sjedilbi delegacije s hvalevrijednom poživnošću vitalne izvanredne vjeresije za vojsku i ratnu mornaricu, pa se je tako na radostan način povećala bojna sprema naše oružane sile.

Redovita potreba Moje vojne uprave ostaje unutar redovitog okvira. Povišica se zahtjeva samo za riješenje podstaničkog pitanja, kojom će se upotpuniti organska izradnja vojske i mornarice, kako to iziskuje duh novoga obranbenoga sustava.

Javne prilike Bosne i Hercegovine pokazuju, hvata lojalnomu i patriotskom držanju pučanstva, postojan i miran razvitak. Sabor će imati prilike, da na osnovu proračuna, što mu ga je predložila Naša vlada na temelju legislativnog rada unaprijedi kulturni i gospodarski procvat ovih zemalja.

Proniknuti sa uvjerenjem, da četa predložene Vam osnove zakona riješiti s onom uvidjivošću i zdušnošću, što ste ju uvijek zasvjedočili, Mi želimo Vašemu radu pod punim uspjeh i srdačno Vam kličemo: Dobro Nam došli!

Prešni predlog

za zastupnika Matka Mandića i drugova za ublaženje biede.

Sjeverni dio občine Dekani, pol. kotar Kopar u Istri bio je prošle godine skoro posve od žestoke tuče uništen. Ta je občina i ljetoš. to. dne 8. augusta 1912. od nesretne tuče posljedica, ali najveću štetu pretrpio je baš onaj dio občine, koji se još nije nit se hoće zbog prošlogodišnje tuče tako lahko oporaviti. Najviše štete nanela je tuča: poreznim obćinama, odnosno sljedećim selima: Hrastovlje, Podpeč, Zavid, Dol, Praproče, Zanigrad itd.

Službena komisija odaslanja od političke oblasti u Kopru, ustanovila je, da biljaste štete u vinogradima, livadama, na poljaskim proizvodima, itd. u Dolu i Prapročama za 1/2 u Zavidu za 1/3 dočim je

bilu u Hrastovljama, u Podpeču i u Zanigradu sve uništeno.

Šteta je tućom prouzročena za ono siromašno stanovništvo, koje se bavi isključivo poljodjelstvom veoma velika i usljed toga bieda silno očuljiva.

Toga radi stavljaju podpisani sljedeći predlog:

Visoka kuća neka izvoli zaključiti: „Poziva se visoki c. k. vladu; da silno oštećenom stanovništvu občine Dekani priskoči na pomoć izdašnom svotom iz državnih blagajna za ublaženje biede, da mu dade odpisati poreze, da obustavi utjeravanje poreza i da pruži priliku najsiromašnijim, da uzmagnu kod javnih gradnja u samoj občini prehraniti sebe i svoje obitelji.“

U formalnom pogledu predlaže, da se uputi ovaj prešni predlog odboru za ublaženje biede, upotrebiv sve u poslovniku predviđjene kratice.

U Beču, dne 28. oktobra 1912. (Sljede potpisi.)

Prešni predlog

zastupnika Matka Mandića i drugova za ublaženje biede.

Siromašno obćinu Jelšane, pol. kotar Volosko u Istri, biju posljednjih godina uzastopce razne elementarne nezgode. U proljeću i u jeseni često i nagle kiše ostelo poljske proizvode već u zametku ili dozrijele, ako ih nisu ljeti dugotrajno suše ili tuće već prije uništile.

Tako je i ove godine dne 28. augusta 1912. potukla žestoka tuča više manje svokrajevo one proatrane obćine. Najviše puko bijahu oštećeni sljedeći porezne obćine i sela: Pasjak, Brce, Šapljana, Rupa, Lipa, Dolenje i Jelšane. Posredovanjem obćinske uprave na lice mjesta odaslanja komisija političke oblasti na Voloskom, ustanovila je, da su uništeni proizvodi zemlje u Pasjaku, Brcima i šapljanama za 1/2 u Dolenjama, Jelšanama i Lipi za 1/3, a u Rupi za 1/4.

Obzirom na te okolnosti stavljaju, podpisani sljedeći predlog:

Visoka kuća neka izvoli zaključiti: „Poziva se visoku c. k. vladu, da priskoči bezodvlačno po tući oštećenomu stanovništvu občine Jelšane za ublaženje biede znatnom podporom iz državnih sredstava na pomoć, bilo za nabavu živeza ili za javne gradnje, te odpisom poreza i obustavom utjeravanja poreza.“

U formalnom pogledu predlaže, da se uputi ovaj prešni predlog svima u poslovniku predviđenim kraticama odboru za ublaženje biede.

U Beču, dne 28. oktobra 1912. (Sljede potpisi.)

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinski kotar:

Franska prepotenost. Koliko nas Nijemci mrze i kako bi rado vidjeli da nas Slavens; neiragom nastane, pokazalo se na najopćijem prigodom ovog veličanstvenog rata naše balkanske braće proti Turcima, tom stoljetnom i satorniku našeg naroda i naše stare civilizacije. Točika je njemačka i naše stare civilizacije, da njihovi mržnja naprema Slavjanima, da njihovi ljudi i njihovi listovi najproštie grde i vrijeđaju divova osloboditelje, najveće junake i osvjetnike, koji ginu za slobodu martirane braje i za proštie njezinu a otkrovenje simpatija za Turcina, za tu negaciju svake slobode i kćure, koji eno i danas kao kroz pet vjekova, ubija golourke žene i nekaku dječicu, isto tako kao i ljekavac crvenog križa, dok vrše svoje samaritaško i čovječanako djelo oko ranjenika.

Simpatizirali za takove delije, to je napokon pitanje ukusa. Ako to Njemcu prija, dobar mu apetit.

Nego nama se čini, a to nama je osobito drago, da je u Prumu ta mržnja samo

za tim, da mu c. i kr. mornarica dade materijala i radnika, da uzmagne na jednoj nekoliko metara dugoj ladji izraditi osarek. Pri tom želi pismeno jamstvo, da će biti oštećen, ako bi njegova tajna bila izdana krivajom organa c. i kr. mornarice, ili ako bi ova htjela uporabiti ovo iznenaćeno samo za se. Molim, da se miadomne pregasnu ide u njegovoj težnji na ruku. On je bogoslov, al se bavi također tehničkim stvarima i to s uspjehom, kako je to pokazao sa svojim prvim iznalaćem. Možda je i ovo drago njegovo iznalaće znamenito.

Odgovor na odgovor.

Njegova preuzvitenost gospodin zapovjednik mornarice grof Montecuccoli odgovarajući delegatu Spinciću rekao je, da će sva pitanja što ih je istaknuo predgovornik uvesti na znanje, o njima se pogovori sa svojim organima i odponoći gdje je moguće. Nadalje reče, da se predgovornik mol, ako misli, da četverogodišnja služba na moru tišti samo Dalmatince. Ovih da ima njesto oko 3700, dočim da ima na pr. Ugri 2800. Reče da se tako

djer vode rasprave glede odšete mornarom u IV. godini. Veli konačno, da se u c. i kr. pomorsku akademiju na Rieci primaju hrvatski pitomeci kao i pitomeci drugih narodnosti i da se jednako oni kao i ovi ispituju, te se onih ni na jedan način ne zapostavlja.

Zastupnik Spincić, diže se odmah ka govoru mornarićnoga zapovjednika, te mu se čudi što spominje Dalmatince, među kojima je preko 97 po sto Hrvata, i Ugri, pod kojima će se stalno obuhvaćati Hrvate iz Hrvatske i Slavonije, a se spominje Hrvata iz Istre, te naglašuje, da se ni male ne misli, ako tvrdi, da novi vojni zakon tišti najviše Hrvate sjedno sa drugim primorskim stanovnicima, a to tim manje, što su stvarni pomorski kotari, po čem će Hrvata biti mnogo više na moru u budućnosti, nego li ih je bilo u prošlosti i još u sadašnjosti. Glede primanja Hrvata u c. i kr. pomorsku akademiju na Rieci, primjećuje, da je narvo brojeve, koje gospodin zapovjednik mornarice nije pobio, te da bi hrvatsko pečanstvo i hrvatska javnost rado znati točno uvjeta primanja u tu akademiju i da bi bilo

nužno, da se kod primanja manje gleda na poznanje njemačkog jezika, jer bitada više hrvatskih mladića polajilo i bilo bi više častnika, koji bi znali rasgovarati sa mornarima, c. i kr. mornarice.

Gospodin izvjestitelj dr. Schlegel predlaže, da se prva resolucija delegata Spincića ustupi vojnom ministarstvu, mornarićnoj sekciji u svrhu da se dade odšeta mornarom četiri godine. Drugom resolucijom istoga delegata da se zahtjeva nešto neopćitega, pak da je ne može rasgovarati. Odvrata istomiu delegatu, da se nada, da ova rezolucija saveza mornariće neće naći odziva u delegatiji, pošto da nema ničesa, što bi se moglo dokazati, čime bi se pouzdanje u saveznika uzdrimalo, a dok toga nema, mora se međusobno pouzdanje imati. Na koncu rađuje se viedti, koja se je onaj hip raznaćati počela, da su narise Italija i Turka aklopile mir.

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

koj pravnoj fakulteti. Talijani zahijevaju ustrojenje te fakultete u Trstu, dočim je vlada izradila osnovu, koja se sada nalazi u proračunskom odboru zastupničke kuće, za ustrojenje te fakultete u Beču.

Ovdje si mnogi razbijaju glavu time, hoće li vlada ostati kod svoje osnove, dočim kod svoje namisli, da fakultete ostane u Beču ili će pristati na to, da se u Trstu iz privremenih pravničkih stolica ustanovi malo po malo stalna pravna fakulteta. U samom parlamentu, kako stvari danas stoje, bila bi većina stranaka za Trst, kad bi na to vlada pristala. Ona se doduše izgovara sa Slovincima i Hrvatima, koji su odlučno proti Trstu bez gotovih kompenzacija, nu ona se ne bi na nje obazirala, kad bi to u njezinom interesu bilo.

U vladinim krugovima naziru u tome dobar znak za privremeno ustrojenje pravničkih stolica u Trstu, što se nije s talijanske strane tu stlečinu stavilo na veliki bubanj i što su ju slovenski krugovi u Trstu primili do znanja skoro indiferentno ili čak hladnokrvno. Moguće je, da je vlada na to i računala, pak misli, da će njoj lakše proći proklamiranje talijanske fakultete u samomu Trstu. Sada bi ustrojila par stolica privremeno, kasnije preostale opet privremeno i konačno mogla bi privremeno odstupiti mjesto definitivnosti. Kod nas je, kako to dobro i sami znate, sve moguće.

Što se tiče izjednačenja hrvatskog sveučilišta u Zagrebu sa austrijskim sveučilištima — biva još uvijek na vrbi svrala — uzprkos svečanim obećanjima austrijske vlade. Potekoće kod tog pitanja nema absolutno nikakve, jer se je hrvatska vlada pisмено obvezala učiniti sve, što bi se od nje zahtjevalo na hrvatskom sveučilištu, samo da bude isto priznato ravnopravnim sa austrijskim sveučilištima. Potekoća je dakle jedina u tom, što toga neće Mađjari a austrijska vlada nema prave volje i potrebite enerzije, da svoje obećanje ispuni.

Kod Talijana ide to laglje, jer imaju za sebe jednu velevlad, dočim mi nesamo da nemamo nikakve vlasti za sebe, već za proli nama vlastodržci obiju pola manjkija. Nadamo se, da će napokon mišuti Jobova ustrijpljivost i najhladnijeg između naših zastupnika.

Klub hrv.-slov. akademikara istrana u Zagrebu održao je 8. o. mj. svoju redovitu glavnu skupštinu. Stari je odbor položio računa o svom proslodgodinjem djelovanju i jednoglasno dobio zaslužen priznanje. Koli iz poskdravnog govora kol. predsjednika Sestana, toli iz izvješća tajnikova i blagajnikova razvidno je, da su uspješi svog našeg kluba bili za prošlu godinu osobito povoljni. Potvrdila se je još stara činjenica, da je istarski klub jedan od najejilnijih i najorganiziranijih akademskih klubova na zagrebačkoj unio-versi, a po gotovo najbolji od istarskih akademskih klubova.

Tekom prošle školske godine raspčao je klub do 20.000 družbinik maraka, održao je u Zagrebu sječno uspješno akademiju u proslavu stogodišnjice rođenja blagopok. biskupa Dobriše, od koje je čist prihod K 424-29 odpešan Drušbi. Klub je savjestno izvršio dužnost člana četa od 1000, a pokraj svega toga dospio je brinuti se za samo društvo. Održalo se osam odborških sjednica uz 8 redovitih sastanaka sa i predavanjem, privedilo se i nekoliko področih izleta u zagrebačku okolicu a pokraj toga mnogi su članovi društva sudjelovali i u drugim kulturnim podhvatanjima. Istarska omladina u Zagrebu stječe nasame narodo svojim požrtvornim radom priznanje za živu borbu, koju ima da održi protiv svog narodnog neprijatelja.

Na lotoj skupštini bio je izabran novi upravni odbor i to: predsjednik Ivan Antić, stud. iur.; podpredsjednik Marko Lakić, cand. iur.; tajnik Ante Ruzić, stud.

iur.; blagajnik Vjek. Opatić, stud. iur.; knjižničar: Ante Crvić, cand. iur.; odborničar: Franjo Klarić, abs. iur. i Jerko Volarić, cand. iur.; revizori: Mijo Deklić, cand. iur. i Srećko Zuglia, cand. iur.

Novi je odbor odlučio udariti u svom radu stopama staroga odbora, pa mli javnost, da mu bude na ruku i da ga prijazno susreće.

Franina i Jurina.

Jur. Kumpare Franjo!
Fr. Ča je Jure.
Jur. Spominjate se kumpare Franjo, kad smo ono govorili od meštra dobrinj-skoga?
Fr. Da, spominjam se, pak ča je?
Jur. Va onom foju od Rike piše, da sve ča smo govorili mi dva, da ni istina.
Fr. Znaš, ča ču ti ja reć. Nan če svido-čit cela Dubašnica, da smo govorili istinu, a njega more branit i verovat mu samo sudac Mate, komu i žena reće „Ti si Mate bena“.
Jur. Da, to je istina, ali znate kumpare, radi judi, ja ču mu poslat reć, da neka reće, ča ni bilo istina, pak čemo znal, ča smo lagali.
Fr. Bravo kumpare, ja sam kuntenat.

Prodaje se jednokatna kuća u sredini grada, sa velikim vrtom i voćnjakom i kamenolomom. Uпитati se kod Josipa Vranjca u Pazinu. 3315 2-2

Švelja za bijelo rublje i ženska odjela — preporuča se slavenskim obiteljima Pule. Adresa u uredništvu.

Raspis natječaja.

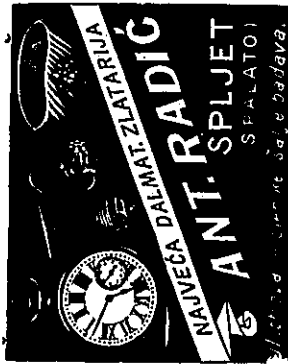
Ru pi-uje se natječaj na mjesto redarstvenog stražara, što se imade popuniti kod ovog obćinskog poglavarstva sa plaćom od godišnjih 1380 K isplativim u mjesečnu postecipatnu obrocima, potpunom stražarskom opremom i opravom kod nastupa službe i naplatom u iznosu od godišnjih 150 K za daljnje nabavljanje službenog odjela i opreme, isplativim u dva polugodišnja postecipatna obroka.

Natjecatelji na ovo mjesto moraju dokazati, da su austrijski državljani, da nisu mlađji od 24 a stariji od 40 godina; da su posve zdravi, da im je ponašanje bezprikorno, da poznaju hrvatski, talijanski i njemački jezik. Prednost će se dati onome, koji dokaže, da je već služio kod redarstva ili kod oružništva.

Molbe se imadu podneti podpisanome do 30 novembra 1912., gdje se mogu doznati i daljni uvjeti službe.

Glaravstvo općine Veprinae.

Ičić, dne 6. novembra 1912.
3360 3-1 Načelnik: Bachteh Ivan v. r.

PEKARNA
LJUDEVIT DEKLEVA
Via Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Sissano 14.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.
Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Od 1878! — Počevša čuveni glasoviti objavljeni domaći lek. Kod većih naručbi znatan popust.

Ljekarnika A. THIERRY-a balsam

Jedino pravi sa zelenom duvnom kao zaštitna markica. Zakonom zaštićeno.

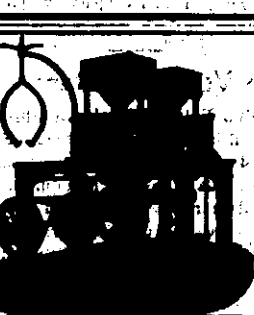
Svako patvaranje, opoziranje i prepodajanje drugih balzama sa zavarava: Jednom markom progoni se kazneno po svaki i strogo kazni. — Djeluje najvise, jakovito kod svih bolesti organa disala, kašlja, izbjivanja pro-muklosti, laganog grla, probolje, bolosi pluća, specijalno kod influenze, bolosi šakata, upale ušara i sluzane, pomanjkanje stolice, zubobolje i matnih bolesti, laganje zglobova, opelkna, kofalni bolesti itd. 12/2 III 6/1 II i val. posebna boca K 3.60

Thierry-eva jedino prava, conf-foljiska mast

Opisana i stalna ljekovito djelovanje kod rana, otaklina, otocida, upale, absces odstranjuje sva strana jelaena, koje su došla u tijelo pa često predstavae operacije, koje su sa bolima akoptaer. Jkovića kod još tako starim rana. 3 posebne stoje K 3.60.

Opisana i stalna ljekovito djelovanje kod rana, otaklina, otocida, upale, absces odstranjuje sva strana jelaena, koje su došla u tijelo pa često predstavae operacije, koje su sa bolima akoptaer. Jkovića kod još tako starim rana. 3 posebne stoje K 3.60.

Opisana i stalna ljekovito djelovanje kod rana, otaklina, otocida, upale, absces odstranjuje sva strana jelaena, koje su došla u tijelo pa često predstavae operacije, koje su sa bolima akoptaer. Jkovića kod još tako starim rana. 3 posebne stoje K 3.60.

NAJBOLJA ŽITNA MLINOVI,

nizarski strojevi, moćni, gospodarski strojevi u najboljoj izvedbi i najjeftinije izvedeni, privedeni za svako tle.

Mnoga poduzeća po nama uređjena u prometu.

Ponude, poručak i na nabijev budava i bez palmarine od tehničke poslovnice

EMANUEL I OSKAR KRAUS,

TRST, Via San Nicolò 2b.

Dobivaju se podpune opreme za sva obrtnička i industrijalna poduzeća.

Dopisivanje: hrvatski, slovenski, njemački i talijanski.

Austro-hrvatsko

parobrodarsko društvo na linije u Punta. Ravnateljstvo u Punta. Vlastito odpravnništvo na Ricol, Riva Cri-stoforo Colombo.

Plovitbeni red

vrijedi od 1. listopada 1912. do opoziva.

Pruga: Puaat-Rijeka.

Slvaki dan	Odl. Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Slvaki dan
prije podne				po podne
6.45	odl.	VPUNAT	dol.	4.50
6.—	dol.	Krk	odl.	4.35
6.30	odl.	Glavotok	dol.	4.25
7.—	dol.		dol.	3.40
7.05	odl.		dol.	3.35
7.35	odl.	Malinska	odl.	3.0
7.45	odl.		dol.	2.55
8.30	dol.	Omltalj	odl.	2.10
8.55	dol.		dol.	2.—
9.30	dol.	RJEKA	odl.	12.55

Uvjeto pristajanje u Njivčama i Torkolama.
Pruga: Rijeka-Nerezine.

Poned.	Četvrt.	Postaje	Utorak	Petak
prije podne			po podne	po podne
10.15	7.35	RJEKA	6.—	5.—
10.50	8.10	Opalija	4.95	4.25
11.—	8.20		4.15	4.15
12.20	9.40	Beli	2.55	2.55
13.30	9.50		2.45	2.45
1.30	10.40	Merag	1.55	1.55
2.10	11.50	Krk	1.45	1.45
2.20	11.40		1.05	1.05
			12.55	12.55
po podne			po podne	po podne
1.40		Balkanova	11.25	11.25
1.20			11.15	11.20
2.50		Lopar	10.10	
3.40			10.05	
4.20	3.40	Rab	9.95	9.05
4.30	4.—		9.—	9.—
4.55	4.25	Lun	8.85	8.85
5.—	4.80		8.80	8.80
6.10	5.40	Veli Lošinj	7.90	7.90
6.20	5.50		7.10	7.10
6.80	6.—	Mali Lošinj	7.—	7.—
6.40	6.10		6.50	6.50
7.80	7.—	NEREZINE	6.—	6.—

Uvjeto pristajanje u Punta i St. Bakrt
Brza pruga: Rieka-Opalija-Lovran-Rab

Slvaki Srijedo	POSTAJA	Slvaki Srijedo
prije podne		po podne
7.35	RJEKA	7.90
8.10	Opalija	6.45
8.30		6.85
8.55	Lovran	6.10
9.40		6.90
12.30	Rab	2.90

Brza pruga: Rieka-Opalija-Lovran-Lošinj-Veli

Slvaki Nedjelj.	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Slvaki Nedjelj.
po podne				po podne
7.35	odl.	RJEKA	dol.	9.30
8.10	odl.	Opalija	dol.	8.45
8.30	odl.		dol.	8.35
8.55	odl.	Lovran	dol.	8.15
9.40	odl.		dol.	8.10
1.35	odl.	LOŠINJ	dol.	8.30

Uvjeto pristajanje u Malinskoj i Riva sv. Marit.
Pruga: Rieka-Punta-Rijeka.

Slvaki Nedjelj.	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Slvaki Nedjelj.
po podne				po podne
8.30	odl.	Rieka	dol.	8.30
8.50	odl.	Punta	dol.	8.50
9.45	odl.	Rijeka	dol.	9.45

Uvjeto pristajanje u Punta i Rieka.

Slvaki dan	Odl. i Dol.	POSTAJA	Dol. i Odl.	Slvaki dan
po podne				po podne
8.30	odl.	Vrbnik	dol.	4.30
8.45	odl.	Sv. Marak	dol.	4.15
8.50	odl.		dol.	3.50
9.30	odl.	Šito	dol.	3.30
9.40	odl.	Črčevica	dol.	3.—

Pruga: Črčevica-Rieka. Svaki utork